

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 242/07-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. januára 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Juraja Horvátha o sťažnosti spoločnosti G., a. s., B., zastúpenej advokátom Mgr. T. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 241/04 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti G., a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 241/04 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 241/04 konal bez zbytočných prietahov.

3. Spoločnosti G., a. s., n e p r i z n á v a finančné zadosťučinenie.

4. Spoločnosti G., a. s., p r i z n á v a hradu trov konania v sume 2 260 Sk (slovom dvetisícdivestošesťdesiat slovenských korún), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý zaplatiť na účet advokáta Mgr. T. K., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti G., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. T. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 241/04 o návrhu na zaplatenie sumy 10 241,52 Sk s príslušenstvom.

Sťažovateľka uviedla, že návrh na začatie konania podala 11. augusta 2004. Okresný súd uznesením zo 6. decembra 2005 konanie v časti zastavil, napriek opakovaným žiadostiam sťažovateľky v ňom nepokračoval a dosiaľ o veci nerozhodol. Preto sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Žilina v konaní sp. zn. 8 C 241/04 porušil základné právo spoločnosti G. a. s., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Trnava aby vo veci sp. zn. 8 C 241/04 konal.

Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň sťažovateľovi priznáva 10.000,- Sk ako primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť v lehote do dvoch mesiacov na účet právneho zástupcu sťažovateľa a trovy právneho

zastúpenia 2.260,- Sk spočívajúce v zmysle ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. v dvoch úkonoch právnej služby po 952,- Sk s DPH a dvoch režijných paušáloch po 178,- Sk, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť v rovnakej lehote na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 242/07-13 z 29. novembra 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu právny zástupca sťažovateľky aj podpredseda okresného súdu oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Podpredseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedol:

„Zo spisového materiálu bolo zistené, že návrh na začatie konania bol na tunajšom súde podaný dňa 3. 9. 2004. Uznesením zo dňa 31. 5. 2005 konajúci súd vyzval odporkyňu, aby sa vyjadrila k podanému návrhu. Odporkyňa na výzvu reagovala tým, že súdu oznámila, že zaplatila navrhovateľovi istinu. Následne navrhovateľ zobral návrh späť v časti istiny a ďalším podaním zobral návrh späť v časti zmluvnej pokuty. Uznesením zo dňa 6. 12. 2005 súd konanie v časti zastavil. Na strane navrhovateľa následne došlo k zmene účastníka a súd zmenu účastníka pripustil uznesením zo dňa 21. 8. 2007. Uznesením zo dňa 25. 9. 2007 bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť doplatok súdneho poplatku za návrh vo výške 195,- Sk. Po doplatení tohto poplatku navrhovateľom určil sudca termín pojednávania na deň 13. 2. 2008.

Podľa vyjadrenia konajúceho sudcu došlo v priebehu konania k čiastočnému zastaveniu a v súčasnosti je predmetom konania len príslušenstvo pôvodnej pohľadávky. Vyššie tempo vybavovania veci sa nedosiahlo pre personálne zmeny na súde a pre celkovú zaťaženosť súdu a sudcu v konkrétnom senáte.

V konaní teda došlo k určitým prietiahom a zdržaniu, ktoré bolo spôsobené celkovou zaťaženosťou súdu a zaťaženosťou sudcu v tomto konkrétnom prípade. Zdržanie a prietahy

boli spôsobené tiež tým, že vo veci došlo k zmene zákonnej sudkyne po odchode predchádzajúcej sudkyne na výkon funkcie na Krajský súd v Žiline. K dĺžke súdneho konania však prispeli tiež skutočnosti týkajúce sa účastníkov, a síce dvakrát čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľom a zmena účastníka na strane navrhovateľa. O týchto úkonoch konajúci súd rozhodoval osobitnými uzneseniami. V súčasnej dobe sa vo veci riadne koná a je určený termín pojednávania.“

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 241/04 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, ako uviedol podpredseda okresného súdu vo vyjadrení k sťažnosti.

II.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (II. ÚS 61/98), pričom tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (I. ÚS 70/98, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 221/04) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej

súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie finančnej čiastky z dôvodu porušenia zmluvy o revolvingovom úvere. Tento druh sporu nepatrí medzi právne ani skutkovo zložité typy konania.

2. Správanie sťažovateľky je ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v namietanom konaní. Sťažovateľka dvakrát vzala návrh čiastočne späť, čím reagovala na čiastočné uhradenie žalovanej pohľadávky odporkyňou. Skutočnosť, že takto postupovala až na výzvu okresného súdu, hoci každá platba zo stany odporkyne jej musela byť známa, podľa názoru ústavného súdu tiež spôsobila zdržanie v postupe okresného súdu a nesvedčí o dostatočnej súčinnosti sťažovateľky. Na túto skutočnosť prihliadol ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prietahom v konaní sp. zn. 8 C 241/04, bol postup okresného súdu.

Konanie začalo podaním návrhu 3. septembra 2004, okresný súd však prvé pojednávanie nariadil až na 13. február 2008. Medzitým rozhodol o čiastočnom zastavení konania a o zmene účastníka na strane navrhovateľa, jeho postup však nesmeroval k čo najrýchlejšiemu prerokovaniu a rozhodnutiu veci a je poznačený obdobím nečinnosti od 3. septembra 2004 do 31. mája 2005 a od 6. decembra 2005 do 21. augusta 2007. Odôvodnenie okresného súdu k príčinám vzniku zbytočných prietahov poukazuje na zaťaženosť okresného súdu, ako aj konajúceho sudcu nie sú pre ústavný súd relevantné na posúdenie, či v konaní došlo k zbytočným prietahom (napr. III. ÚS 14/00).

Zistené obdobia nečinnosti podstatne ovplyvnili doterajšiu dĺžku konania, a preto ústavný súd rozhodol, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 241/04 porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných

priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pretože namietané konanie nebolo do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 8 C 241/04 v ďalšom období konal bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd sa v nadväznosti na výrok o porušení základného práva sťažovateľky zaoberal aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré si uplatnila v sume 10 000 Sk. Svoju žiadosť odôvodnila tým, že priet'ahmi v konaní bola obmedzená v nadobudnutí prostriedkov potrebných na uskutočňovanie svojej podnikateľskej činnosti, ktorou je okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vzal do úvahy okrem zisteného obdobia nečinnosti aj predmet konania, jeho doterajšiu dĺžku a správanie sťažovateľky a dospel k záveru, že príkaz okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných priet'ahov je dostatočným uplatnením právomoci ústavného súdu a primerané finančné zadosťučinenie sťažovateľke nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom Mgr. T. K., B., a priznal jej náhradu za dva úkony právnej služby a náhradu hotových výdavkov v sume uplatnenej v sťažnosti, t. j. 2 260 Sk (slovom dvetisícdivestošesťdesiat slovenských korún). Táto suma je nižšia ako paušál podľa platnej právnej úpravy, avšak vzhľadom na viazanosť petitom ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej sume.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2008